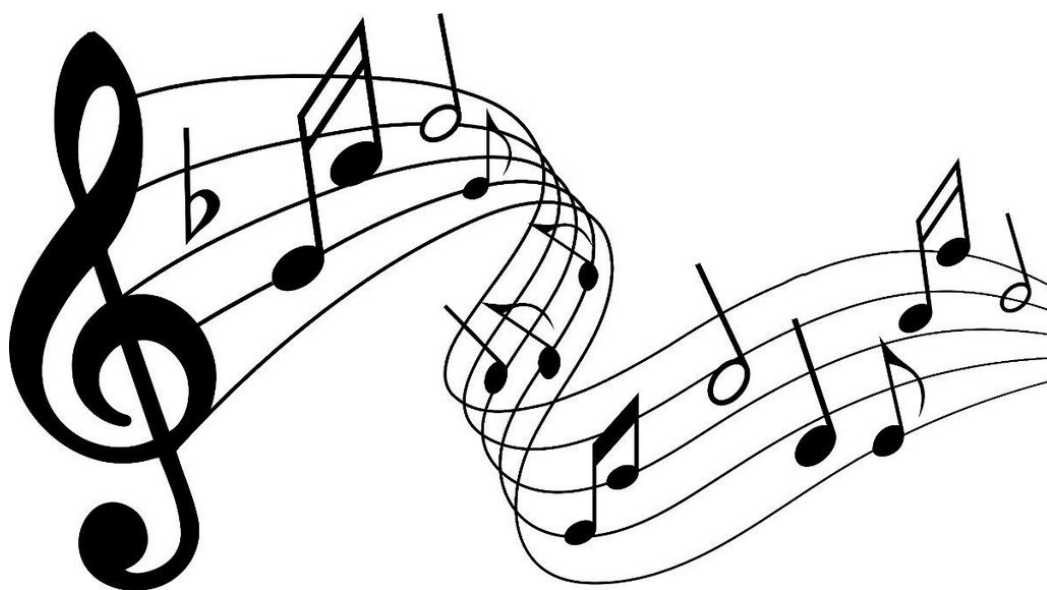

**ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ТВОРИ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
РЕПЕРТУАРУ В ПЕРЕКЛАДІ ДЛЯ
СКРИПКИ І ФОРТЕПІАНО**

**МУЗИЧНА
ХРЕСТОМАТІЯ**

**Харків
2023 р.**

Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
ХАРКІВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Інструментальні твори
професійно-педагогічного репертуару
в перекладі для
скрипки та фортепіано

Музична хрестоматія

Харків
2023

УДК 378.016:785(075)

I-53

Укладачі:

Валерій ОЛЕШКО – спеціаліст вищої категорії, старший викладач Харківського коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Тетяна ОЛЕШКО – спеціаліст вищої категорії Харківського коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

Рецензенти:

Людмила СНЕДКОВА – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя, викладач-методист педагогічного фахового коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Василь ЩЕПАКІН – доктор мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та історії музики Харківської державної академії культури.

I-53 Інструментальні твори професійно-педагогічного репертуару в перекладі для скрипки та фортепіано : музична хрестоматія. / уклад. : Валерій Олешко, Тетяна Олешко ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2023. – 112 с.

У музичній хрестоматії надані твори, які рекомендовані для опрацювання під час виконання завдань робочої навчальної програми освітнього компоненту «Спеціальний музичний інструмент. Скрипка» та освітньо-професійної програми підготовки здобувачів освітніх ступенів «фаховий молодший бакалавр», «бакалавр», Середня освіта (Музичне мистецтво).

Хрестоматія має розділи згідно програми вивчення навчальної дисципліни «Музичне мистецтво», «Мистецтво» в закладах загальної середньої освіти. В неї включені твори, які перекладені укладачами для скрипкового виконавства.

Музична хрестоматія призначена для аудиторних та самостійних занять здобувачів освітніх ступенів «молодший бакалавр», «бакалавр» для виконання програмних творів. В якості додаткової форми роботи можливе виконання творів здобувачами в ансамблі та гуртковій роботі, а також хрестоматія може бути корисною викладачам виконавських дисциплін закладів вищої педагогічної освіти.

УДК 378.016:785(075)

*Затверджено на засіданні науково-методичної ради Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради*

Протокол № ___ від _____ 20__ р.

© Комунальний заклад «Харківська
гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради, 2023;

© Валерій ОЛЕШКО.,

Тетяна ОЛЕШКО, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
РОЗДІЛ 1. ТВОРИ ДЛЯ ЗАНЯТЬ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	8
1. 1. Перший клас	8
Тема 1. Краса навколо нас. Про що розповідає музика	8
Л. Колодуб. Лялька співає.....	8
Тема 2. Мистецтво — чарівне вікно у світ. Музика навколо нас	11
Ю. Щуровський. Козачок.....	11
Л. Ревуцький. Колискова.....	13
Тема 3. Загадки художніх мов	15
Г. Сасько. Перший пролісок.....	15
Тема 4. Як митці створюють красу	20
Й. С. Бах. Волинка.....	20
Й. Штраус. Казки Віденського лісу.....	22
1. 2. Другий клас	25
Тема 1. Пори року й народні свята. Типи музики	25
«Женчичок-брєнчичок».	
Українська народна пісня, обробка М. Леонтовича.....	25
Ю. Щуровський. Український танець.....	27
Тема 2. Бринить природи мова кольорова.	
Основні музичні жанри	29
М. Лисенко. Пісня лисички з опери «Коза-дереза».....	29
Тема 3. Образи рідної землі. Мова музики	31
Е. Гріг. «Ранок» із сюїти «Пер Гюнт» (фрагмент).....	31
Л. Бетховен. Бабак.....	34
1. 3. Третій клас	37
Тема 1. Мистецькі мандри казкових персонажів. Основні властивості музики: пісенність, танцювальність, маршовість	37
В. Косенко. Петрушка.....	37
Тема 2. Легендарні герої в мистецтві. Інтонація	40
В. Барвінський. Пісня лірника.....	40
Тема 3. Комічні й фантастичні образи. Розвиток музики	43
Ю. Щуровський. Фантастична п'єса.....	43
Тема 4. Краса людської духовності. Музична форма	47
Т. Альбіноні. «Адажіо».....	47
1. 4. Четвертий клас	50
Тема 1. Мій мальовничий світанковий край. Музика мого народу	50
Ю. Щуровський. «Шарманка» з циклу «Музичний калейдоскоп».....	50

Ю. Щуровський. Гопак.....	53
Тема 2. Музика не знає кордонів.....	57
В. Монті. Чардаш.....	57
Тема 3. Подорожі країнами й континентами. Музика єднає світ.....	59
Р. Шуман. «Веселий селянин» із «Альбому для юнацтва».....	59
Дж. Гершвін. Колискова (з опери «Поргі та Бесс».....	62
Тема 4. Дзвони минулого, шляхи майбутнього.....	66
Л. Ревуцький. Веснянка.....	66
РОЗДІЛ 2. ТВОРИ ДЛЯ ЗАНЯТЬ У ОСНОВНІЙ ШКОЛІ.....	69
2. 2. П'ятий клас.....	69
Тема 1. Музика і мистецтво слова.....	69
В. Моцарт. Концерт №23 для фортепіано з оркестром (фрагмент 2-ї частини).....	69
Тема 2. Музика та візуальні образи.....	70
Ф. Шуберт. «Ave Maria».....	70
«Їхав козак на війноньку». Українська народна пісня.....	74
2. 2. Шостий клас.....	76
Тема 1. Музика як вид почуттів.....	76
Л. ван Бетховен. Менует із сонати №20.....	76
Л. Ревуцький. Вальс.....	78
Тема 2. Я і музика.....	80
Й. С. Бах. «Жарт» з сюїти №2.....	80
В. А. Моцарт. Маленька нічна серенада (фрагмент рондо).....	82
Й. Брамс. Угорський танок №5.....	84
2. 3. Сьомий клас.....	86
Тема 1. Образний зміст музики.....	86
Ф. Шуберт. Серенада.....	86
М. Равель. Болеро.....	89
Тема 2. Композиція музичного твору.....	90
М. Огінський. Полонез «Прощання з Батьківщиною».....	90
В. Моцарт. Симфонія №40. Перша частина. Експозиція. Перша (головна) тема.....	93
1. 2. Восьмий клас.....	96
Тема 1. Відлуння епох у музичному мистецтві.....	96
Ж. Бізе. Хабанера (з опери «Кармен»).....	96
С. Варда. П. Лозіто. В. Паллавічіні. Т. Кутуньо. Бабине літо. (Де ж є ти).....	98
Ф. Лей. Історія кохання.....	100

Л. Бетховен. Ода «На радість» (фінал симфонії №9, фрагмент).....	102
Тема 2. Музика в діалозі з сучасністю.....	104
В. Сільвестров. «Кітч-музика для фортепіано» №1.....	104
ПІСЛЯМОВА.....	106
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	108
ДОДАТКИ.....	112

ПЕРЕДМОВА

Сучасний етап модернізації вітчизняної вищої освіти характеризується зміною концептуальних підходів до змісту підготовки майбутніх фахівців. Реалії сьогодення висувають перед випускниками педагогічних ЗВО якісно інші вимоги до їх майбутньої професійної діяльності. Зокрема, у сфері вищої музично-педагогічної освіти важливим завданням є оновлення професійних освітніх програм з урахуванням вимог сучасного ринку праці, який вимагає від фахівців володіння практико-орієнтованими компетентностями, вміння самостійно вирішувати поставлені перед ними освітницькі та музично-просвітницькі завдання в ЗЗСО.

Чільне місце в структурі музично-педагогічної освіти у педагогічному ЗВО посідає музично-інструментальна підготовка, яка орієнтована на підготовку компетентного висококваліфікованого фахівця, здатного до концертно-виконавської, педагогічної та культурно-просвітницької діяльності. Скрипкове виконавство, як один із аспектів музично-виконавської діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва, обумовлюється принципом професійної спрямованості, який сприяє конкретизації змісту і структури музично-педагогічної підготовки, а також визначає продуктивність розвитку особистості майбутнього фахівця. Скрипкове виконавство знайомить із кращими зразками музичної літератури різних музично-історичних епох, стилів та жанрів, розширює виконавський репертуар, збагачуючи професійне мислення низкою стильових компонентів, сприяє музично-виконавському зростанню майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Треба зазначити, що базовим інструментом для проведення уроків музики в ЗЗСО є фортепіано. Метою створення даної музичної хрестоматії було перекладання для скрипки придатної для гри на цьому інструменті частини музичного матеріалу. Бо якщо викладач мистецтва вміє грати на фортепіано та на скрипці, він повинен мати фортепіанні та скрипкові ноти програмних творів для більш продуктивного проведення занять. Твори у хрестоматії подано

традиційно для скрипкової літератури – клавір (фортепіано та скрипка) та окремо скрипкова партія.

Навчання в класі скрипки – одна з дуже важливих складових процесу професійної підготовки майбутнього педагога-музиканта. Оскільки отримані в процесі навчання музично-слуховий досвід, а також досвід музично-виконавської творчості мають практичне значення не тільки для успішного оволодіння виконавською технікою скрипкової гри, але й дозволяють майбутньому педагогу-музиканту набути навичок, актуальних для сучасної музично-педагогічної діяльності.

В класі скрипки формуються різноманітні навички музичного виконавства, розширюється музичний кругозір; формується художній смак, розуміння стилю, форми і змісту виконуваного твору, виховується слуховий самоконтроль і виконавська відповідальність здобувачів.

Скрипкове виконавство здатне зіграти активну роль у процесах становлення та розвитку музичної свідомості, мислення, інтелекту вчителя-виконавця. Набуті за роки навчання навички та вміння гри вдосконалюють слухові, ритмічні, образні уявлення майбутнього викладача музичного мистецтва, формують його музично-естетичний смак на високохудожніх творах, збагачують кругозір, вчать сприймати музику усвідомлено. Скрипкова гра викликає жвавий інтерес у здобувачів, активізує їх увагу, організовує виконавську волю, підвищує почуття особистої відповідальності. Цей вид діяльності активізує розвиток таких психологічних процесів, як художнє сприйняття, музичне мислення, уяву, волю; виховує творчу ініціативу й самостійність; є «плацдармом» для розвитку базових музичних здібностей. Скрипкова гра має широкі можливості в розвитку різних видів слуху: мелодійного, гармонійного, тембро-динамічного, поліфонічного. Опрацювання здобувачами освітнього процесу наданого музичного матеріалу дозволить їм не тільки збагатити свій практичний виконавський багаж, а й застосувати ці музичні твори під час проходження педагогічної практики в ЗЗСО та у подальшій практичній діяльності.

РОЗДІЛ 1.

ТВОРИ ДЛЯ ЗАНЯТЬ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

1. 1. ПЕРШИЙ КЛАС

Тема 1. Краса навколо нас. Про що розповідає музика.

Л. Колодуб. Лялька співає

Під час опрацювання твору треба спочатку проаналізувати характер звукоутворення – легкий, прозорий, «ляльковий». Слід звернути увагу на співвідношення музичних фраз, яке має характер діалогу. В тактах 20 – 21 та 30 – 31 треба звернути увагу на ритмічний малюнок мелодичної лінії. В тактах 27 – 29 та 32 – 35 у залігованих нотах слід опрацювати роботу смичка. В інтонаційній структурі мелодії дуже важливе розуміння її динамічної стрімкості до певного звуку. При роботі над формою твору треба звернути особливу увагу плавним динамічним переходам від *piano* до *forte* і від *forte* до *piano*.

Клавір

Не дуже швидко

The musical score is for a piece titled "Лялька співає" (The Doll Sings) by L. Kolodub. It is arranged for Violino, Piano, and Vn. (Violin) and P-no (Piano). The score is in 3/4 time and the key signature has two flats (B-flat major). The tempo is marked "Не дуже швидко" (Not too fast). The dynamics are marked *pp semplice* (pianissimo, simple). The score includes hairpins for dynamic changes. The Violino part starts with a melodic line. The Piano part has a bass line with long notes. The Vn. part has a melodic line. The P-no part has a bass line with long notes.

14

Vn.

cresc.

P-no

cresc.

21

Vn.

f

P-no

f

28

Vn.

dim. *p*

P-no

dim.

35

Vn.

mf *dim.* *p*

8va

P-no

mf *dim.* *p*

Партія скрипки

Не дуже швидко

pp *semplice*

cresc.

f

dim.

p

mf

dim.

p

Тема 2. Мистецтво — чарівне вікно у світ. Музика навколо нас.

Ю. Щуровський. Козачок

Козачок – швидкий парний танок, який виник у козацькому середовищі. Його формування історики пов'язують з Запорізькою Січчю. Награші та танцювальні фігури козачка мають багато спільного з гопаком, але характер танцю більш легкий.

Під час роботи над твором треба в першу чергу звернути увагу на акцентування, бо від грамотної розстановки акцентів залежить вірне відтворення танцювального характеру твору. У першому розділі твору (такти 1 – 8) у тактах 1 – 3 та 4 – 6 акцент робиться на першу долю, а у тактах 4 та 8 – на другу долю. У другому розділі (такти 9 – 16) акценти на першу долю робляться у тактах 10 – 11 та 14 – 15, акценти на другу долю – у тактах 12, 16. У тактах 9, 13 акцентуються обидві долі. Також велике значення для відтворення характеру п'єси має ретельне виконання динамічних відтінків та артикуляції (*legato, staccato, tenuto*).

Клавір

Швидко

Violino

Piano

Vn. *ff* *mf*

P-no *ff* *mf*

Vn. *ff* *f* *ff*

P-no *ff* *f* *ff*

Партія скрипки

Швидко

mf *f*

ff *mf*

ff *f* *ff*

Л. Ревуцький. Коліскова

Під час опрацювання твору треба насамперед з'ясувати характер, розмір, тональний план, динаміку, ритмічний малюнок, темп та засоби звуковидобування. Опрацьовувати твір слід поступово, на кожному етапі роботи пробуджуючи художню ініціативу, фантазію, уважно розбирати текст, інтонаційно продумати, зрозуміти суть інтонаційних і фразувальних ліг. Відтворенню характеру коліскової допомагає варіативний, дещо монотонний розвиток мелодичної лінії в партії скрипки та остинатні фігури у лівій руці партії акомпанементу. Партія правої руки партії акомпанементу виступає в якості підголоску скрипкової партії.

Клавір

Помірно

The image displays a musical score for a piano accompaniment of a lullaby. It is divided into two systems. The first system includes staves for Violino and Piano. The Violino staff features a melodic line with dynamics *mp* and *p*. The Piano staff has a right-hand part with dynamics *mp* and *p*, and a left-hand part with a steady eighth-note accompaniment. The second system includes staves for Vn. and P-no. The Vn. staff starts at measure 8 and has dynamics *mf* and *mp* with an accent. The P-no. staff also starts at measure 8 and has dynamics *mf* and *mp* with an accent. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 3/8.

15

Vn.

pp

P-no

pp

22

Vn.

rit. *p a tempo*

P-no

rit. *p a tempo*

29

Vn.

rit.

P-no

rit.

Партія скрипки

Помірно

The musical score is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 3/8 time signature. It consists of four staves of music. The first staff (measures 1-9) includes dynamic markings *mp*, *p*, and *mf*. The second staff (measures 10-19) includes *mp* and *pp*. The third staff (measures 20-29) includes *rit.* and *p a tempo*. The fourth staff (measures 30-34) includes *rit.* at the end. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together, with some slurs and accents.

Тема 3. Загадки художніх мов.

Г. Сасько. Перший пролісок

Під час самостійного опрацювання в першу чергу необхідно звернути увагу на темп і характер звукоутворення. Треба звернути увагу на точність відтворення фразування мелодійної лінії. Звук скрипки повинен бути максимально співучим та прозорим. Шістнадцяті тривалості фортепіанного супроводу повинні звучати легко, але з якісною артикуляцією. Велике значення має сумлінне дотримання авторських агогічних вказівок. Виконання цієї п'єси вимагає від здобувача ґрунтовного слухового досвіду та глибокого музичного мислення.

Клавір

Спокійно

p

Violino

Piano

p
legato

Con Lento.

Vn.

P-no

Vn.

P-no

13

Vn.

P-no

17

rit.

Рухливо

Vn.

P-no

22

Vn.

P-no

27

Vn.

P-no

32 *ritardando* **Спокійно**

Vn.

P-no

37

Vn.

P-no

41

Vn.

P-no

45 *rit.*

Vn.

P-no *rit.*

49 *smorzando*

Vn.

49 *smorzando*

P-no

Партія скрипки

Спокійно

p

10 *rit.* Рухливо

21 *ritardando*

33 *rit.* *smorzando*

Спокійно

44 *rit.* *smorzando*

Тема 4. Як митці створюють красу.

Й. С. Бах. Волинка

Під час самостійного опрацювання необхідно опанувати характер та стиль твору. При виконанні творів Й. С. Баха велике значення має ретельне дотримання штрихів, динаміки та артикуляції. Педалізація в партії фортепіано повинна бути мінімальною. Необхідно дотримуватись єдиного темпу упродовж всією п'єси. Також треба звернути увагу на виконання синкопованого ритму у середньому розділі (такти 9 – 20).

Клавір

Помірно

The image shows a musical score for the 'Air' by J.S. Bach, arranged for Violino, Piano, and Vn. The score is in G major and 2/4 time. The tempo is marked 'Помірно' (Moderato). The Violino part starts with a dynamic of *p*, followed by *f* and *p*. The Piano part starts with *pp*, followed by *mf* and *pp*. The Vn. part starts with *f*. The Piano part is marked *non legato*. The score includes a repeat sign at measure 7.

Violino

Piano

pp *mf* *pp*

p *f* *p*

non legato

Vn.

P-no

mf *f*

14

Vn.

P-no

20

Vn.

P-no

p *f* *p*

pp *mf* *pp*

non legato

27

Vn.

P-no

f *mf*

Партія скрипки

Помірно

p *f* *p* *f*

8

16 *p*

23 *f* *p* *f*

Й. Штраус. Казки віденського лісу

В процесі вивчення твору необхідно в першу чергу визначити жанр, характер та стилістичні особливості. Велике значення для відтворення художнього образу має точне відтворення динамічних відтінків. На подальших етапах опрацювання твору треба звернути особливу увагу на фразування з відчуттям гнучкої витонченої мелодичної лінії. В інтонаційній структурі мелодії дуже важливе розуміння її динамічної стрімкості до певного звуку. Характер звучання мелодії, тембр звуку залежить від артикуляції та фразування.

Клавір

У темпі вальсу

Violino *p*

Piano *p*

Vn. *mp*

P-no *mp*

12

Vn.

P-no

mf

18

Vn.

P-no

24

Vn.

P-no

pp

30

Vn.

P-no

f

Партія скрипки

У темпі вальсу

Й. Штраус

The musical score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It consists of seven staves of music. The first staff begins with a dynamic marking of *p* (piano). The second staff starts at measure 7 with a dynamic marking of *mp* (mezzo-piano). The third staff starts at measure 14 with a dynamic marking of *mf* (mezzo-forte). The fourth staff starts at measure 21. The fifth staff starts at measure 28 with dynamic markings of *pp* (pianissimo) and *f* (forte). The sixth staff starts at measure 35 with dynamic markings of *mp* and *mf*. The seventh staff starts at measure 42 with a dynamic marking of *ff* (fortissimo). The piece concludes with a double bar line at the end of the seventh staff.

1. 2. ДРУГИЙ КЛАС

Тема 1. Пори року й народні свята. Типи музики.

«Женчичок-бренчичок»

Українська народна пісня, обробка М. Леонтовича

В процесі роботи спочатку треба визначити стиль, характер та жанр твору. Утіленню художнього образу допоможе вірне співвідношення двох видів артикуляції – *legato* та *staccato*. Велике значення мають ретельно продумані фразування та динамічний план. Особливу увагу треба звернути на такти 13 – 14, які повинні відрізнитися за артикуляцією (*legato*) та характером від основної частини твору. В останньому такті обов'язково треба зробити легку опору на першу долю, друга повинна бути набагато тихішою.

Клавір

Allegretto

Violino *p*

Piano *p*

Vn. *mf*

P-no *mf*

14

Vn.

P-no

Партія скрипки

Violino

«Женчикок-бренчикок»

Українська народна пісня, обр. М. Леонтовича

Allegretto

p

8

mf

15

Ю. Щуровський. Український танець

У процесі вивчення твору слід в першу чергу визначити жанр, стиль, характер та темп. Виразність мелодичної лінії досягається м'яким акцентуванням першої ноти кожної чотиритактової фрази. Велике значення мають динамічні контрасти між мажорними та мінорними епізодами. Мажорні епізоди (такти 1 – 8 та 17 – 22) виконуються *mf* та *f*, мінорні епізоди (такти 9 – 16 та 25 – 32) виконуються на *pp*. Легкий, грайливий характер твору досягається, зокрема, якісним *staccato* у партії фортепіано.

Клавір

The image shows a musical score for piano (P-no) and violin (Vn.) for measures 21-32. The score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of two systems of staves. The first system covers measures 21-27, and the second system covers measures 28-32. The piano part is written in a grand staff (treble and bass clefs), and the violin part is written in a single staff (treble clef). Dynamic markings include *p* (piano) and *sf* (sforzando). The tempo and character are described as light and playful, with a focus on staccato in the piano part.

14

Vn.

P-no

f

21

Vn.

P-no

p

28

Vn.

P-no

sf

Партія скрипки

Allegretto

mf

pp

10

f

20

p

30

sf

Тема 2. Бринить природи мова кольорова. Основні музичні жанри.

М. Лисенко. Пісня лисички з опери «Коза-дереза»

Опрацювання твору рекомендовано розпочинати з виразного читання поетичного тексту. Потім треба навчитися грати мелодію зі співом на фортепіано. Лише після засвоєння мелодії і тексту можна переходити до освоєння музичного матеріалу безпосередньо на скрипці. Штрихи повинні відповідати характеру твору – грайливому, легкому, веселому. Скрипкову партію також можливо виконувати в ансамблі зі здобувачем, який співає вокальну партію.

Клавір

Moderato

Violino

p Я ли-сич-ка, я сес-трич-ка, не си-джу без ді-ла: я гу-сят-ка пас - ла,

Piano

p

7 *poco cresc.*

Vn. *poco cresc.*

Р-но *poco cresc.*

по-лю-вать хо - ди - ла, я гу - сят - ка пас - ла, по - лю - вать хо - ди - ла.

Партія скрипки

Moderato

p

7 *poco cresc.*

2. А тепер мені в неділю
 Треба відпочити,
 Свою хатку гарнесенько } Двічі
 Треба прикрасити.
3. А щоб краща, а щоб краща
 Була моя хатка,
 Піти треба у гайочок } Двічі
 Квіточок нарвати.

Тема 3. Образи рідної землі. Мова музики.

Е. Гріг. «Ранок» із сюїти «Пер Гюнт»

(фрагмент)

При роботі над п'єсою слід перш за все ознайомитися з творчістю та особистістю автора, та визначити характер твору – ліричний, з дуже складним тембральним малюнком. Мелодична лінія повинна бути дуже рівною, співучою, восьмі та шістнадцяті тривалості треба виконувати ритмічно точно, без поспіху на шістнадцятих. Велике значення має вірне виконання штрихів та динамічних відтінків. Темп повинен бути не швидкий, але такий, що підкреслює гнучкість мелодичної лінії.

Клавір

Andante

Violino

p dolce

Piano

p dolce

Vn.

P-no

10

Vn.

P-no

14

Vn.

P-no

f

18

Vn.

P-no

22

Vn.

P-no

più f

ff

27

Vn.

p *f* *p* *f* *p* *f*

P-no

p *f* *p* *f* *p* *f*

32

Vn.

p

P-no

p

Партія скрипки

Andante

p dolce

6

11

16

f

21

pizz *ff*

27

p *f* *p* *f* *p* *f* *p*

34

Л. Бетховен. Бабак

Під час опрацювання твору треба визначити характер, ритмічний малюнок, темп та штрихи. Образний настрій – лірико-журливий, сумний. «Бабак» – це пісня в інструментальному перекладі, отже – для розуміння змісту твору необхідно ознайомитися з поетичним текстом. Розмір 6/8 додає плавності мелодичній лінії, при виконанні твору слід уважно слідкувати за точним відтворенням метро-ритмічної структури.

Клавір

Allegretto

Violino

mf *p*

Piano

p

6 Vn. *mp*

P-no

11 Vn. *mf*

P-no *mp*

16 Vn.

P-no *mf*

Партія скрипки

Allegretto

Musical score for violin part, measures 1-12. The score is written in treble clef with a 6/8 time signature. It begins with a dynamic marking of *mf* and a *V* (vibrato) marking. The melody consists of eighth and sixteenth notes. A crescendo hairpin leads to a dynamic marking of *p* at measure 4. Measure 6 is marked with a *V* and a dynamic marking of *mp*. A decrescendo hairpin leads to a dynamic marking of *mf* at measure 12. The piece concludes with a fermata over a whole note and a final measure containing a **4**.

1. 3. ТРЕТІЙ КЛАС

Тема 1. Мистецькі мандри казкових персонажів.

Основні властивості музики: пісенність, танцювальність, маршовість.

В. Косенко. «Петрушка» з циклу «24 пієси для фортепіано»

Під час самостійного опрацювання п'єси треба на початковому етапі приділити увагу характеру та артикуляції. Твір виконується в дуже швидкому темпі, що потребує ретельної домашньої роботи. На подальших етапах роботи необхідно ретельно відпрацювати епізоди, де мелодія переходить з партії скрипки у партію фортепіано (такти 20, 24, 32, 33, 36 – 38, 40, 48 – 51). Особливу увагу рекомендовано приділити чіткому дотриманню ритмічної структури.

Клавір

The image shows a musical score for a piece titled "Петрушка" (Peter the Hatter) by V. Kosenko. The score is in 2/4 time and is marked "Швидко" (Allegro) with a dynamic of *mf*. The score is divided into two systems. The first system includes Violino (Violin) and Piano parts. The Violino part starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The Piano part is in a grand staff (treble and bass clefs) with a dynamic of *mp*. The second system includes Vn. (Violin) and P-no (Piano) parts. The Vn. part starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The P-no part is in a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of one sharp (F#). The score includes various musical notations such as notes, rests, slurs, and dynamics. The tempo marking "Швидко" is at the top, and "poco rit." is at the end of the second system.

16 *a tempo* *giocondevole* *p*

Vn.

P-no

22 *mf* *mp*

Vn.

P-no

29

Vn.

P-no

35 *f* *cresc.* *f*

Vn.

P-no

42 *mf* *dim.* *mf*

Vn.

P-no *mp* *dim.* *f*

49 *p*

Vn.

P-no *mp* *pp*

Партія скрипки

Швидко

mf

9 *poco rit.* *a tempo*

18 *giocondevole* *p*

Тема 2. Легендарні герої в мистецтві (Інтонція).

В. Барвінський. Пісня лірника

На початковій стадії роботи над твором необхідно з'ясувати історію виникнення мистецтва співу в супроводі ліри. В країнах Східної Європи цей вид мистецтва відомий з 15-го століття. При подальшому опрацюванні п'єси треба насамперед звернути увагу на темпові відхилення, завдяки яким відтворюється притаманний мистецтву лірників імпровізаційний стиль виконання. Для повноцінного розкриття художнього образу велике значення мають динамічні відтінки. П'єсу треба виконувати *legato*, імітуючи спів

Клавір

Lento

Violino

Piano

mp

molto espress.

Vn.

P-no

mp (pp) poco rubato

mp (pp) poco rubato

Vn.

P-no

piu p poco sostenuto

piu p poco sostenuto

7

Vn. 1. 2. *p* rit. a tempo

P-no 1. *pp* 2. *p* rit. a tempo

9

Vn. *cresc.* 3 *mf*

P-no *cresc.* *mf*

11

Vn. *sub. p* *cresc.* poco a poco allarg.

P-no *sub. p* *cresc.* poco a poco allarg.

12

Vn. *dim.* *lento assai* *pp*

P-no *dim.* *lento assai* *pp*

Партія скрипки

Lento

mp (pp) poco rubato

piu p poco sostenuto

p rit. a tempo cresc. 3 mf

sub. p cresc. poco a poco allarg. dim. lento assai pp

Тема 3. Комічні й фантастичні образи (Розвиток музики).

Ю. Щуровський. Фантастична п'єса

Під час самостійного опрацювання слід в першу чергу визначити характер та темп твору. Розкриттю фантастичного художнього образу допомагає контрастна динаміка, штрихи, агогіка, чітка артикуляція, постійні переходи мелодичної лінії між партіями скрипки та фортепіано. Педалізація в партії фортепіано повинна бути мінімальною. Твір досить складний в технічному плані, тому потребує ретельної домашньої роботи.

Клавір

Рішуче

Violino

Piano

Violino: *mf* (measures 1-2), *p* (measure 3)

Piano: *mf* (measures 2-3), *p* (measure 3)

Detailed description: This system shows the first three measures of the piece. The Violino part begins with a rest in measure 1, followed by a melodic line in measures 2 and 3. The Piano part has rests in measures 1 and 2, then enters in measure 2 with a melodic line, and continues in measure 3 with a bass line of chords.

Vn.

P-no

Vn.: *mf* (measures 5-6)

P-no: *mf* (measures 6-7)

Detailed description: This system covers measures 4 through 7. The Violino part has rests in measures 4 and 5, then enters in measure 5 with a melodic line. The Piano part continues with a melodic line in measure 6 and a bass line of chords in measure 7.

Vn.

P-no

Vn.: *p* (measures 7-8)

P-no: *p* (measures 7-8), *ff* (measure 9)

Detailed description: This system covers measures 7 through 9. The Violino part has a melodic line in measure 7 and rests in measures 8 and 9. The Piano part has a melodic line in measure 7 and a bass line of chords in measure 8, then enters in measure 9 with a melodic line and a *ff* dynamic.

10 *mf* *mf*

Vn.

P-no

13 *pp* *pp*

Vn.

P-no

16 *poco rit.* *poco rit.* *a tempo* *f*

Vn.

P-no

19 *mf* *mf* *f*

Vn.

P-no

22 *mf*

Vn.

P-no

25 *poco a poco cresc.*

Vn.

P-no

f *poco a poco cresc.*

27

Vn.

P-no

pp

Партія скрипки

Рішуче

The musical score consists of five staves of music in 4/4 time. The first staff (measures 1-5) starts with a forte (*mf*) dynamic and a 'Рішуче' (decisive) marking. The second staff (measures 6-11) begins with a piano (*p*) dynamic and includes a mezzo-forte (*mf*) section. The third staff (measures 12-17) features a mezzo-forte (*mf*) start, a pianissimo (*pp*) section, a *poco rit.* (slightly ritardando) section, and ends with a return to *a tempo*. The fourth staff (measures 18-24) is marked mezzo-forte (*mf*). The fifth staff (measures 25) is marked *poco a poco cresc.* (gradually increasing).

Тема 4. Краса людської духовності. Музична форма.

Т. Альбіноні. Адажіо.

Під час самостійного опрацювання треба насамперед визначити стилеві особливості твору. Відомі німецькі музикознавці В. Д. Люгерт та Ф. Шютц довели, що автором «Адажіо» є італійський композитор та музикознавець, біограф Альбіноні Ремо Джазотто (1910 – 1998 р.). Романтичний характер музики дуже контрастує зі стилем епохи бароко, коли жив та творив Томазо Альбіноні.

При виконанні твору необхідно звернути увагу на партію лівої руки у фортепіанному супроводі. Її треба виконувати важким *non legato*. Партія скрипки та підголоски партії фортепіано виконуються повнозвучним *legato*.

Клавір

Adagio

Violino

Piano

mf

simile

Detailed description: This system contains the first five measures of the piece. The Violino part is in a 3/4 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It consists of whole rests in all five measures. The Piano part is in the same time and key signature. Measures 1-2 feature a sustained chord in the right hand and a simple bass line in the left hand. A double bar line occurs after measure 2. Measures 3-5 show more complex textures with moving lines in both hands. The dynamic marking *mf* is placed under the first measure of the piano part, and the word *simile* is written below the piano part in measure 5.

Vn.

mf

P-no

mp

6

Detailed description: This system covers measures 6-10. The Violino part (Vn.) begins in measure 6 with a melodic line that includes a triplet in measure 10. The dynamic marking *mf* is placed under the violin part in measure 7. The Piano part (P-no) also begins in measure 6 and features a complex texture with triplets and sustained chords. The dynamic marking *mp* is placed under the piano part in measure 8. Measure numbers 6 and 11 are indicated at the start of the violin and piano staves respectively.

Vn.

11

P-no

11

Detailed description: This system covers measures 11-15. The Violino part (Vn.) continues its melodic line with triplets in measures 13 and 15. The Piano part (P-no) features a complex texture with triplets and sustained chords. Measure numbers 11 and 11 are indicated at the start of the violin and piano staves respectively.

Vn.

16

P-no

16

Detailed description: This system covers measures 16-20. The Violino part (Vn.) continues its melodic line with a triplet in measure 17. The Piano part (P-no) features a complex texture with triplets and sustained chords. Measure numbers 16 and 16 are indicated at the start of the violin and piano staves respectively.

Vn. 21

P-no

Vn. 26

P-no

Партія скрипки

Adagio

mf

13

21

27

1. 4. ЧЕТВЕРТИЙ КЛАС

Тема 1. Мій мальовничий світанковий край.

Музика мого народу.

Ю. Щуровський. «Шарманка» з циклу «Музичний калейдоскоп»

Під час самостійного опрацювання насамперед необхідно з'ясувати характер звуковидобування, ритмічний малюнок, темп. Під час побудови фраз рекомендовано дотримуватись інтонаційної логіки викладення музичного матеріалу. На подальших етапах роботи слід проаналізувати побудову музичних фраз, зокрема – гармонічні та мелодичні секвенції. Особливої уваги потребує виконання авторських динамічних та агогічних вказівок. Акомпанемент треба виконувати легко, з опорою на першу долю.

Клавір

Andante sostenuto

The image displays a musical score for the piece "Шарманка" (The Organ) by Yuriy Shchurivskiy. The score is arranged for Violino (Violin), Piano, and Violoncello (Vn.). The tempo is marked "Andante sostenuto". The time signature is 3/4. The score shows the first six measures of the piece. The Violino part features a melodic line with slurs and a fermata. The Piano part provides harmonic support with chords and moving lines in both hands. The Violoncello part mirrors the Violino's melodic line. A "simile" dynamic marking is present in the Piano part.

14

Vn.

P-no

20

Vn.

P-no

27

Vn.

P-no

34

Vn.

P-no

Vn. 41

P-no 41

Vn. 48

1. 2.

P-no 48

Партія скрипки

Andante sostenuto

7

15

22

Ю. Щуровський. Гопак

Під час самостійної роботи необхідно звернути увагу на стилістичні особливості гопака – найвідомішого у світі українського танцю. Основні штрихи – *legato* під час руху шістнадцятими та *staccato* під час руху восьмими тривалостями. Особливу увагу при розучуванні та виконанні необхідно приділити своєрідному відтворенню українського національного колориту. Виконувати твір рекомендовано у жвавому темпі, але не дуже швидко. Велике значення для відтворення художнього образу має контрастна динаміка

Клавір

7 Vn. *pp*

P-no *pp*

14 Vn. *f*

P-no *f staccato*

20 Vn.

P-no

26 Vn. *pp*

P-no *pp*

33

Vn.

P-no

p

39

Vn.

P-no

ritenuto

ff a tempo

45

Vn.

P-no

Партія скрипки

Allegro

mf

pp

f

pp

p

ritenuto

ff a tempo

8

16

23

31

38

44

Detailed description: This block contains the main musical score for the violin part, spanning measures 1 to 44. The music is written on a single treble clef staff in the key of D major (two sharps) and 2/4 time. The tempo is marked 'Allegro'. The score consists of seven lines of music. The first line starts with a whole rest for two measures, followed by a series of eighth-note patterns. Dynamic markings include *mf* (mezzo-forte), *pp* (pianissimo), *f* (forte), *pp* (pianissimo), *p* (piano), *ritenuto* (rhythmically slowed down), and *ff a tempo* (fortissimo, returning to the original tempo). The piece concludes with a double bar line at measure 44.

Тема 2. Музика не знає кордонів

В. Монті. Чардаш (фрагмент)

Під час самостійної роботи необхідно визначити жанр і характер твору. Чардаш – популярний угорський танок, його назва походить від угорського слова «чарда» – постійний двір, шинок. Скрипкову партію треба виконувати штрихом *legato*, приділяючи велику увагу динамічним відтінкам та агогії. Важливо дотримуватись ретельного виконання штрихів, пауз, використання зручної аплікатури, артикулюючи кожен звук. Фортепіанна партія, окрім вступу (такти 1 – 4), має суто акомпануючу функцію, її треба виконувати з невеликою опорою на бас.

Клавір

Largo

The musical score is arranged in four systems. The first system includes Violino and Piano parts. The Violino part begins with a whole rest, followed by a half note G4, a quarter note A4, and a quarter note Bb4. The Piano part starts with a fortissimo (f) dynamic, featuring a series of chords and a melodic line in the right hand. A *rall. 3* marking is present over a triplet of eighth notes. The second system includes Violin (Vn.) and Piano (P-no) parts. The Vn. part begins with a sixteenth rest, followed by a series of eighth and sixteenth notes, with a *cresc.* marking. The P-no part continues with chords and a melodic line, also marked with *cresc.*

Vn. *molto rall.*
f

P-no *molto rall.*
f

Vn. *mf*
3 3 V

P-no *mf*

Vn. V 3

P-no

Vn. *f*

P-no *molto rall.*
f

Партія скрипки

Largo

7
cresc.

11
molto rall. f *mf*

15
molto rall.

18
molto rall.

21
f

Тема 3. Подорожі країнами й континентами. Музика єднає світ.

Р. Шуман. «Веселий селянин» із «Альбому для юнацтва»

На початковому етапі вивчення твору, необхідно проаналізувати стилістичні особливості фортепіанних творів Роберта Шумана, який є яскравим представником епохи романтизму. Певні труднощі може викликати необхідність збереження рівності мелодичної лінії при одночасній зміні штрихів та динамічних відтінків. Необхідно ретельно продумати фразування та динамічний план для максимально точного втілення задуму композитора.

Клавір

Allegretto

Violino

mf

Piano

mf

Vn.

f

P-no

f

Vn.

mf *f*

P-no

mf *f*

Vn.

mf

P-no

mf

15

Vn.

P-no

f

f

18

Vn.

P-no

f

Партія скрипки

Allegretto

mf

f

5

mf

10

f

mf

15

f

18

Дж. Гершвін. Колискова (з опери «Поргі та Бесс»)

Під час самостійного опрацювання необхідно в першу чергу звернути увагу на основні стилістичні особливості джазової музики – «свінгову» ритмічну структуру, «терпку» гармонічну побудову, велику кількість агогічних відхилень. Створюючи цей твір («Summertime» англійською), Джордж Гершвін взяв за основу відому українську народну пісню «Ой ходить сон коло вікон», яку він почув у виконанні української хорової капели «Думка». При виконанні колискової необхідно поєднати стильові традиції українських народних пісень з особливостями виконання джазової музики, що є дуже складним завданням.

Клавір

The image shows a musical score for Piano and Violin. The Piano part is in 4/4 time and begins with the tempo marking "Пожвавлено" (Allegretto) and dynamics "mf espressivo". The Violin part begins with the tempo marking "Помірно" (Moderato) and dynamics "p molto espr.". The Piano part includes a section marked "rit." and "pp espress." for the right hand (RH).

Пожвавлено

Piano

mf espressivo

p

mp

Помірно

Vn.

p molto espr.

P-no

rit.

pp espress.

RH

10 *poco rit.*

Vn.

P-no

14 *a tempo*

Vn.

P-no

mf a tempo

RH

18

Vn.

P-no

22 *poco animato* *poco rit.* *a tempo*

Vn.

P-no

mf espressivo

poco animato

poco rit.

a tempo

RH

ova

27

Vn.

P-no

31

Vn.

P-no

35

Vn.

P-no

39

Vn.

P-no

mp *dim.*

44

Vn.

P-no

Партія скрипки

Пожвавлено **6** *p* Помірно *molto espr.*

12 *poco rit.* *a tempo*

18 *poco animato*

25 *poco rit.* *a tempo*

31

37 *mp* *dim.*

44 **2**

Тема 4. Дзвони минулого, шляхи майбутнього.

Л. Ревуцький. Веснянка

Під час самостійного опрацювання слід у першу чергу визначити жанр і характер твору. Веснянки – це окрема група обрядових пісень, переважно дівочих. У західних областях України їх називають гаївками, гагілками. Характер веснянок здебільшого м'який, мелодійний, ліричний. Особливу увагу при роботі над твором слід приділити відтворенню українського національного колориту. Необхідно точно виконувати штрихи та динамічні відтінки.

Клавір

Andantino

Violino

Piano

Vn.

P-no

p

p

cresc.

cresc.

Vn. *11*

P-no *11*

Violin part, measures 11-16. The music is in G major and 4/4 time. It features a melodic line with eighth and sixteenth notes, often beamed together. The piano accompaniment consists of chords in the right hand and a bass line with eighth notes in the left hand.

Vn. *17*

P-no *17*

Violin part, measures 17-19. Measure 17 has a dynamic marking of *f*. Measure 18 has a dynamic marking of *dim.*. The piano part also has *f* in measure 17 and *dim.* in measure 18. The piano part includes a complex bass line with triplets and sixteenth notes in measure 18.

Vn. *20*

P-no *20*

Violin part, measures 20-24. Measure 20 has a dynamic marking of *p*. The piano part also has a *p* marking. The music changes to 3/4 time in measure 21 and back to 4/4 time in measure 24. The violin part features a melodic line with eighth notes and rests. The piano part has a bass line with eighth notes and chords.

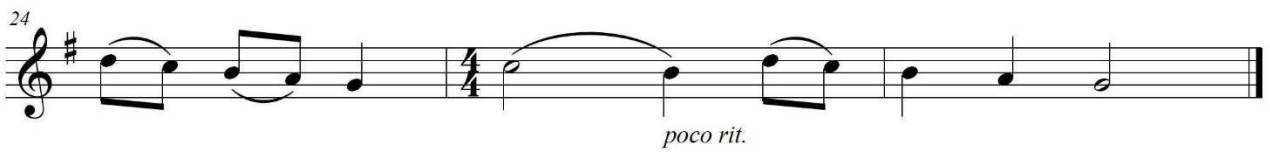
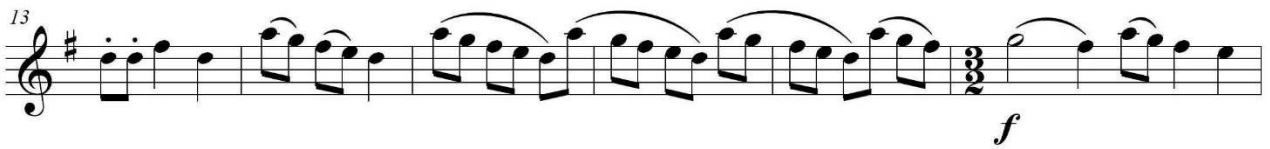
Vn. *25*

P-no *25*

Violin part, measures 25-28. Measure 25 has a dynamic marking of *poco rit.*. The piano part also has a *poco rit.* marking. The music is in 4/4 time. The violin part features a melodic line with quarter notes and eighth notes. The piano part has a bass line with quarter notes and chords.

Партія скрипки

Andantino

РОЗДІЛ 2.

ТВОРИ ДЛЯ ЗАНЯТЬ У ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

2. 1. П'ЯТИЙ КЛАС

Тема 1. Музика і мистецтво слова.

В. А. Моцарт. Концерт №23 для фортепіано з оркестром

(фрагмент 2-ї частини)

Від час самостійної роботи треба в першу чергу звернути увагу на дуже виразну мелодичну лінію в партії скрипки. Будова фрази базується на широкому кантиленному диханні. Характер звучання співвідноситься з характером мелодії, її мінорно-ламентальним типом. Для повноцінного відтворення художнього образу велике значення має вірне виконання штрихів. Форшлаг у такті 5 треба виконувати за рахунок наступної тривалості. Партія фортепіано виконує суто гармонічну функцію.

Клавір

Andante

Violino

Piano

Vn.

P-no

Партія скрипки

Andante

Тема 2. Музика та візуальні образи.

Ф. Шуберт. «Ave Maria»

Під час самостійного опрацювання треба в першу чергу відчутти стиль раннього романтизму, притаманний творчості Франца Шуберта. Фортепіанна партія виконує функцію гармонічного супроводу, її треба виконувати дуже м'яко, з легкою опорою на бас. Партія скрипки має сольну функцію, її слід виконувати співучим *legato*, ретельно дотримуючись штрихів та динамічних відтінків. Твір є досить складним в плані звуковидобування, тому вимагає від виконавця копіткої домашньої роботи.

Клавір

Molto lento ♩ = 60

Violino

Piano

pp

Vn. 2

P-no

simile

Vn. 3

p molto espressivo

P-no

ppp

4

Vn.

P-no

5

Vn.

P-no

6

Vn.

P-no

p

7

Vn.

P-no

8

Vn.

P-no

Партія скрипки

Molto lento ♩ = 60

p molto espressivo

6

p

«Їхав козак на війноньку». Українська народна пісня.

Під час самостійної роботи рекомендовано звернути увагу на стилістичні особливості маршових козацьких пісень. До них належать, насамперед: стриманий темп, чіткий ритм, опора на першу долю такту, чіткий маршовий акомпанемент, штрих *non legato*. Нетрадиційним для маршу у цьому творі є загальний динамічний план *piano*. Педаль у партії фортепіано переважно пряма, коротка.

Клавір

Tempo di Marcia

The image shows a musical score for a piano accompaniment of a Ukrainian folk march. The score is divided into two systems. The first system includes Violino and Piano parts. The Violino part starts with a forte (*f*) dynamic and features a rhythmic melody with accents. The Piano part also starts with a forte (*f*) dynamic and provides a harmonic accompaniment with a steady bass line. The second system includes Vn. (Violin) and P-no (Piano) parts. The Vn. part starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and continues the melodic line. The P-no part continues the accompaniment with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The score is in 2/4 time and features a variety of rhythmic patterns and dynamics.

16

Vn.

P-no

23

Vn.

P-no

1.

2.

f

Партія скрипки

Tempo di Marcia

10

21

1.

2.

f

2. 2. ШОСТИЙ КЛАС

Тема 1. Музика як вид почуттів.

Л. Бетховен. Менует із сонати № 20

Під час самостійного опрацювання твору необхідно перш за все проаналізувати темпові та метро-ритмічні особливості старовинного французького танцю – менуету. Темп повинен бути не швидким, але досить пошвавленим. Партію скрипки треба виконувати з ретельним дотриманням штрихів та якісною артикуляцією. Пунктирний ритм слід виконувати мелодійно, співуче. Партія фортепіано повинна звучати легко, невимушено, в балансі з партією скрипки.

Клавір

Tempo di Menuetto

Violino

Piano

Vn.

P-no

Vn. ¹⁰ *mf*

P-no ¹⁰ *mf*

Vn. ¹⁵

P-no ¹⁵

Vn. ¹⁹ *f*

P-no ¹⁹ *f*

Партія скрипки

Tempo di Menuetto

p

mf

f

Л. Ревуцький. Вальс

Під час самостійної роботи необхідно визначити жанрові особливості твору. Головне завдання – передати витончений танцювальний характер музики. Партія фортепіано має досить специфічну для вальсу синкоповану ритмічну побудову – легке *staccato* на першій долі та м'яке *tenuto* на другій долі. Партія скрипки потребує максимально кантиленної гри з ретельним дотриманням штрихів. Фразу слід будувати, об'єднуючи невеликі однотокові мотиви у більш довгі мелодичні побудови по чотири такти.

Клавір

Moderato

Violino

Piano

mf

f

mf

Detailed description: This system contains the first five measures of the piece. The Violino part is in treble clef with a key signature of two flats and a 3/4 time signature. It remains silent for the first four measures and then enters in the fifth measure with a half note G4, followed by quarter notes F4 and E4. The Piano part consists of two staves. The right hand plays chords in the treble clef, starting with a half note chord (G2, B1, D2) in measure 1, followed by chords (A2, C3, E2) in measures 2-4, and a half note chord (G2, B1, D2) in measure 5. The left hand plays a simple bass line in the bass clef, consisting of half notes G2, F2, E2, D2, and G2 across the five measures.

Vn.

P-no

6

6

Detailed description: This system contains measures 6 through 11. The Violino part begins in measure 6 with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and A4 in measure 7, then quarter notes G4, F4, and E4 in measure 8, quarter notes D4, C4, and B3 in measure 9, quarter notes A3, G3, and F3 in measure 10, and a half note G3 in measure 11. The Piano part continues with chords in the right hand and a bass line in the left hand. The right hand chords are (G2, B1, D2) in measures 6-7, (A2, C3, E2) in measures 8-9, and (G2, B1, D2) in measures 10-11. The left hand bass line consists of half notes G2, F2, E2, D2, and G2 across the six measures.

Vn.

P-no

12

12

dim.

dim.

Detailed description: This system contains measures 12 through 17. The Violino part begins in measure 12 with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and A4 in measure 13, quarter notes G4, F4, and E4 in measure 14, quarter notes D4, C4, and B3 in measure 15, quarter notes A3, G3, and F3 in measure 16, and a half note G3 in measure 17. The Piano part continues with chords in the right hand and a bass line in the left hand. The right hand chords are (G2, B1, D2) in measures 12-13, (A2, C3, E2) in measures 14-15, and (G2, B1, D2) in measures 16-17. The left hand bass line consists of half notes G2, F2, E2, D2, and G2 across the six measures. The dynamic marking *dim.* is present in both staves starting in measure 14.

Партія скрипки

Moderato

mf

7

13

dim.

Тема 2. Я і музика.

Й. С. Бах. «Жарт» з сюїти № 2.

Під час самостійного опрацювання твору для відтворення характеру – легкого, жартівливого – основну увагу треба приділити засобам музичної виразності. Це насамперед – динаміка та артикуляція. Твір в оригіналі написано для флейти та струнного оркестру. Отже, в партії скрипки метою виконавця є відтворення специфічного флейтового тембру – пронизливого, різкого. Партія фортепіано повинна імітувати легке звучання струнного оркестру, з мінімальною динамікою у басовому регістрі та максимально обмеженим застосування педалі.

Клавір

Presto

Violino

mp

Piano

mp

5

Vn.

5

P-no

10

Vn.

10

P-no

Партія скрипки

В. Моцарт. Маленька нічна серенада (фрагмент рондо).

Під час самостійного опрацювання треба в першу чергу звернути увагу на стильові особливості класичної музики – стійкий темп, чіткість ритму та артикуляції, ясне легке звуковидобування. При подальшій роботі доцільно звернути увагу на фразування по чотири такти. Треба уникати зайвих акцентів, домагаючись максимально плавної мелодичної лінії. Цей твір, як, взагалі, практично вся музика В.А. Моцарта є досить складним для виконання, тому вимагає від здобувача ґрунтовної домашньої роботи.

Клавір

Allegro

Violino

p

Piano

p

Vn.

4

P-no

Vn.

7

1.

2.

P-no

Партія скрипки

Allegro

p

5

Й. Брамс. Угорський танок № 5.

Під час самостійного опрацювання в першу чергу необхідно звернути увагу на стилістичні особливості угорської танцювальної музики – пунктирний ритм, синкопи, контрастна динаміка. На подальших етапах роботи рекомендовано ретельно відпрацювати штрих *staccato* у партії фортепіано. У партії скрипки складним є раптовий перехід з *legato* на *forte* (такти 1 – 12) до *staccato* на *piano* (такти 13 – 14) та наступний перехід на *legato* (такти 15 – 16). Різноманітна динаміка, підкреслення метро-ритмічних ознак угорської танцювальної музики дадуть змогу повною мірою втілити задум композитора.

Клавір

Allegro

Violino

f

Piano

f

Vn.

P-no

Vn.

P-no

p *leggiero* *f*

p *sf*

Партія скрипки

Allegro

2. 3. СЬОМИЙ КЛАС

Тема 1. Образний зміст музики

Ф. Шуберт. Серенада

Під час самостійної роботи над твором необхідно в першу чергу проаналізувати його пісенну основу. Дуже корисно для розуміння художнього обрізу проспівати твір зі словами. Партія фортепіано дещо імітує гітарний акомпанемент. Її треба виконувати м'яко, з опорою на бас, на запізнювальній педалі. Мелодійні сольні фрагменти (такти 9 – 10, 15 – 16, 21 – 22) імітують останню фразу мелодії, виконуючи функцію «луни». В цих фрагментах треба відпрацювати вірне одночасне виконання дуолей в лівій руці та тріолей в правій. При ансамблевому виконанні також слід відпрацювати вірне поєднання дуолей в партії фортепіано та тріолей в партії скрипки. При самостійній роботі над партією скрипки треба насамперед звернути увагу на штрихи та динамічні відтінки.

Клавір

Moderato

Violino

Piano

p *leggiero* *simile* *pp*

Vn. *6*

P-no *6*

Vn. *11*

poco meno piano

P-no *11*

Vn. *16*

P-no *16*

Vn. *21*

P-no *21*

Vn. *p* *mf*³

P-no *pp* *mf*³

Партія скрипки

Moderato

4 *p*

10 *poco meno piano*

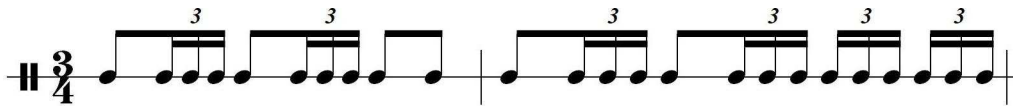
17 *mp* *p* *mp*

24 *p* *mf*³

М. Равель. Болеро

Під час самостійної роботи над твором особливу увагу слід звернути на характер болеро – специфічного іспанського танцю. Основною ознакою болеро є ритмічна фігура, яка на протязі всього твору залишається незмінною:

При виконанні треба насамперед дотримуватись ритмічної та артикуляційної чіткості. Темп повинен бути спокійним, стриманим. При виконанні рекомендовано уважно контролювати правильну ритмічну синхронізацію тріолей в партії фортепіано та дуолей в партії скрипки.

Клавір

Moderato

Violino

Piano

Vn.

P-no

6

Vn.

6

P-no

Партія скрипки

Moderato

5

p

Тема 2. Композиція музичного твору.

М. Огінський. Полонез «Прощання с Батьківщиною»

Під час самостійної роботи необхідно в першу чергу звернути увагу на відображений в назві характер твору – драматичний, сумний, емоційно напружений. Загальний характер звучання твору безпосередньо пов'язаний з образно-емоційною сферою мелодії, основою на мінорно-ламентальних інтонаціях. В партії скрипки дуже важливим є точне дотримання штрихів та широке відчуття фрази. Партія фортепіано повинна виконуватись з застосуванням м'якого *legato* та точним слуховим контролем педалізації.

Клавір

Cantabile e dolce

Violino

p

Piano

p

Vn.

5

5

P-no

Vn.

9

9

P-no

mf

mf

Vn.

12

12

P-no

16

Vn.

P-no

20

Vn.

P-no

25

Vn.

P-no

27

Vn.

P-no

Партія скрипки

Cantabile e dolce

p

7

11

mf

16

22

27

В. Моцарт. Симфонія № 40. Перша частина.

Експозиція. Перша (головна) тема.

Під час самостійного опрацювання твору необхідно в першу чергу звернути увагу на основні стильові особливості класичної музики – контрастну динаміку, чіткий ритм, легке, прозоре звуковидобування. В тактах 1 – 13 мелодична лінія проходить у партії скрипки, в тактах 14 – 20 – переходить у партія фортепіано. При роботі над мелодією треба приділяти особливу увагу притаманній стилю В. Моцарта дрібній мотивній структурі. Акомпанемент в фортепіанній партії слід виконувати з короткою педаллю та м'якою опорою на бас.

Клавір

Allegro molto

Violino

Piano

p

This system contains the first four measures of the piece. The Violino part begins with a whole rest, followed by a series of eighth notes and quarter notes. The Piano part features a continuous eighth-note accompaniment in the right hand and a bass line with quarter notes and rests in the left hand. A piano (*p*) dynamic marking is present at the start of the piano part.

Vn.

5

P-no

5

This system covers measures 5 through 8. The Violino part continues with eighth-note patterns and includes a sharp sign on the final note of the first measure. The Piano part maintains its eighth-note accompaniment, with a sharp sign appearing in the right hand in the third measure.

Vn.

9

P-no

9

This system covers measures 9 through 12. The Violino part features eighth-note runs with slurs and sharp signs. The Piano part continues with eighth-note accompaniment, with slurs and sharp signs in the right hand and sustained notes in the left hand.

Vn.

13

P-no

13

f

This system covers measures 13 through 16. The Violino part has a long slur over the first two measures, followed by eighth-note patterns. The Piano part features a strong (*f*) dynamic marking and includes complex chordal textures and slurs in both hands.

18

Vn.

18

P-no

Партія скрипки

Allegro molto

2. 4. ВОСЬМИЙ КЛАС

Тема 1. Відлуння епох у музичному мистецтві.

Ж. Бізе. Хабанера (з опери «Кармен»).

Під час самостійного опрацювання належить звернути увагу на стилістичні особливості хабанери – кубинського танцю, який за своєю ритмічною структурою наближається до танго. Характерною ознакою хабанери є гостро пунктирна ритмічна фігура, яка імітує кастаньєти:

та дуже виразна, ніжна, розкута мелодична лінія з характерним мелодичним малюнком: . Ці ритмічні особливості вимагають пильної уваги при виконанні композиції.

Клавір

Moderato

Violino

Piano

Vn.

P-no

12

Vn.

P-no

17

Vn.

P-no

Партія скрипки

Moderato

3

p

3

3

3

3

9

16

С. Варда, П. Лозіто, В. Палавічіні, Т. Кутуньо.

Бабине літо (Де ж є ти?).

Під час самостійного опрацювання рекомендовано спочатку проспівати цю пісню з текстом, щоб краще відчуті фразування. Вступ фортепіанної партії (такти 1 – 4) дуже складний за ритмом, цей фрагмент твору потребує особливої уваги при розучуванні. Акомпанемент (такти 5 – 12) слід виконувати, уважно слухаючи партію скрипки, з м'якою опорою на першу долю. Під час виконання мелодії треба звернути увагу на фразування, яке необхідно будувати, спираючись на широке дихання.

Клавір

Andantino

The image shows a musical score for piano accompaniment, titled 'Клавір' (Piano). The tempo is marked 'Andantino'. The score is in 4/4 time and B-flat major. It consists of two systems of staves. The first system includes a Violino (Violin) staff and a Piano (Piano) staff. The Violino staff has a whole rest in the first two measures. The Piano staff has a melody starting with a piano (*mp*) dynamic. The second system includes a Violino (Vn.) staff and a Piano (P-no) staff. The Violino staff has a whole rest in the first two measures and then a melodic phrase starting in measure 3 with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The Piano staff continues the melody from the first system, with a mezzo-forte (*mf*) dynamic in measure 3. The score is written in treble clef for the Violino and Piano, and bass clef for the Piano in the second system.

6

Vn.

P-no

9

Vn.

P-no

11

Vn.

P-no

Партія скрипки

Andantino

4

mf

8

Ф. Лей. Історія кохання.

Під час самостійного опрацювання в першу чергу слід звернути увагу на характер – ліричний, проникливий, зворушливий. Мелодичну лінію необхідно будувати в довгі виразні фрази, основою яких є широке вокальне дихання. Для повноцінного відтворення художнього образу велике значення має агогіка, тобто темпові відхилення. В партії скрипки квінтолі та секстолі шістнадцятих тривалостей необхідно виконувати співуче, не поспішаючи. Фортепіанну партію треба виконувати м'яким *legato*.

Клавір

Tempo Rubato

Violino

Piano

Vn.

P-no

mf

mp

5

5

6

tr

8

Vn.

P-no

11

Vn.

P-no

Партія скрипки

Tempo Rubato

2

mf

6

6

5

10

Л. ван Бетховен. Ода «На радість»

(фінал симфонії № 9, фрагмент).

Під час самостійної роботи рекомендовано спочатку прослухати твір в оригінальному звучанні симфонічного оркестру з хором. Загальний характер твору – проникливий, зворушливий, напружений, потребує від виконавця відповідних прийомів гри та особистого емоційного внеску. Слід звернути увагу на не досить характерне для класичної музики широке фразування. Музичний матеріал викладено в унісон, його треба виконувати глибоким звуком, не зважаючи на нюанс *piano*.

Клавір

Allegro assai

The image displays a musical score for a piano accompaniment of a violin part. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. The tempo is marked 'Allegro assai'. The key signature is G major (one sharp). The time signature is 4/4. The score is divided into two systems. The first system includes a Violino part (treble clef) and a Piano part (bass clef). The second system includes a Vn. part (treble clef) and a P-no part (bass clef). The Violino and Vn. parts play a melodic line of eighth notes, while the Piano and P-no parts play a bass line of eighth notes. The dynamics are marked 'p' (piano) for both parts in each system. The score is written in a single system for each instrument, with the Violino and Vn. parts on the top staff and the Piano and P-no parts on the bottom staff. The score is written in a single system for each instrument, with the Violino and Vn. parts on the top staff and the Piano and P-no parts on the bottom staff. The score is written in a single system for each instrument, with the Violino and Vn. parts on the top staff and the Piano and P-no parts on the bottom staff.

9

Vn.

9

P-no

cresc.

13

Vn.

p

13

P-no

p

Партія скрипки

Allegro assai

p

6

6

12

cresc. *p*

12

Тема 2. Музыка в діалозі з сучасністю.

В. Сільвестров. «Кітч-музика для фортепіано № 1».

Під час самостійного опрацювання твору слід в першу чергу уважно проаналізувати авторські позначення щодо динаміки, агогіки та штрихів. Зокрема, динамічні градації дуже тонкі – від *p* до *ppp*. Звучання твору повинно бути дуже прозорим, легким, ніжним. Темп досить швидкий, але при виконанні слід уникати метушливості, шістнадцяті та тридцятьдругі тривалості треба виконувати з максимально можливою вокалізацією. Фортепіанна партія повинна виконуватися м'яко, на запізнювальній педалі. Партію скрипки рекомендовано виконувати трохи звучніше, з ретельним дотриманням авторських динамічних відтінків.

Клавір

Allegro vivace

The musical score is for a piece titled "Кітч-музика для фортепіано № 1" by V. Silvestrov. It is marked "Allegro vivace". The score is written for Violino (Violin), Piano, and Vn. (Violin). The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 2/4. The Violino part starts with a dynamic marking of *p > pp* and ends with a triplet of notes marked *pp*. The Piano part starts with a dynamic marking of *p > pp*, followed by *leggiere* and *rit.*, and ends with a triplet of notes marked *ppp*. The Vn. part starts with a dynamic marking of *p* and ends with a triplet of notes marked *pp*. The Piano part has a *8va₁* marking and features several triplet markings. The instruction *(con una corda)* is written below the Piano part.

Vn.

P-no

Партія скрипки

Allegro vivace

ПІСЛЯМОВА

У процесі роботи над творами професійно-педагогічного репертуару здобувачі повинні вдосконалювати весь професійний музичний комплекс знань, вмінь та навичок – слух, пам'ять, ритм, образне мислення, відчуття стилю, музично-виконавські навички гри на інструменті.

При підборі репертуару викладачам слід взяти до уваги специфічні особливості навчального процесу на факультетах мистецтв закладів вищої освіти. По-перше, в класі скрипки проходять навчання здобувачі вищої освіти різних виконавських профілів, різних вікових категорій. Викладачам доводиться працювати з контингентом різного рівня професійної підготовки та музичних здібностей. Незалежно від рівня підготовки здобувачі вищої освіти повинні долучитися до виконавської діяльності, тобто оволодіти комплексом технічних і виразних засобів, навчитися мислити художніми образами, використовуючи творчу фантазію, уяву і інтуїцію.

Тому на початковому етапі необхідно визначити оптимальний рівень складності творів для кожного суб'єкту навчального процесу. Відносно труднощів професійно-педагогічного репертуару слід уникати двох крайнощів: занадто важких і дуже легких творів. При виборі виконавського матеріалу для ансамблевого виконання необхідно залишати відчутний запас труднощів, так як ансамбль має власну специфіку, яка висуває нові вимоги до ритмічної дисципліни, звуковидобування, володіння штрихом, внутрішнього слуху, системи рухів тощо.

В цілому за ступенем складності професійно-педагогічний репертуар для здобувачів вищої освіти повинні складати твори, які лише трохи перевищують їх сьогоденні можливості. В основному при підборі репертуару повинен переважати принцип поступовості ускладнення художніх і технічних завдань.

В навчальному процесі здобувачів вищої освіти значне місце належить навичкам самостійного опрацювання творів професійно-педагогічного репертуару. Удосконалити ці навички допоможуть наданні в музичній

хрестоматії методичні рекомендації щодо сприйняття та інтерпретації творів, практичні рекомендації щодо виконання та самостійного опрацювання.

Таким чином, опрацювання творів професійно-педагогічного репертуару, осягнення їх емоційно-образного змісту, розуміння нотного тексту як засобу розкриття художнього образу, оволодіння навичками ансамблевої гри та здатність вирішувати професійні музичні завдання – усі ці дії повинні спиратися на міцну теоретичну та практичну професійну музичну базу. Тож основою професійної діяльності майбутнього викладача музичного мистецтва є музично-педагогічні знання, вміння та навички, які забезпечують високий рівень музичної свідомості та дозволяють самостійно знайти форми і методи опрацювання музичного твору, його оцінки та інтерпретації.

Отже, професійно-педагогічний репертуар, який вивчається на заняттях і вміщений у цій музичній хрестоматії допоможе формуванню професійної майстерності майбутніх викладачів музичного мистецтва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Злотник О. Й. Комунікативна функція музики як засіб художнього спілкування. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2018. № 4. С. 112–116.
2. Злотник О. Й. Комунікативний простір музичного мистецтва України кінця ХХ – початку ХХІ століття : дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2019. 253 с
3. Зосім О. Л. Духовна пісенність у курсі історії української музичної культури. Трансформаційні процеси в мистецькій освіті та культурі України ХХІ століття : зб. матеріалів Міжн. наук.-творч. конф., Одеса, Київ, Варшава, 25–26 квітня 2017 р. Київ : НАКККиМ, 2017. С. 41–44.
4. Зосім О. Л. Цифрові технології у викладанні музичних дисциплін. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матеріали ІV міжнар. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрів, 3--4 лист. 2020 р. Київ: НАКККиМ, 2020. С. 101–102.
5. Кармазін А. Історія України у віддзеркаленні творчості Михайла Вериківського. Вісник Львівського університету. Серія: Мистецтвознавство. 2015. Вип. 16. Ч. 2. С. 12-18.
6. Карпаш О. М. Театральні фестивалі в культурно-мистецькому житті України кінця ХХ – початку ХХІ століття: історія, типологія, тенденції розвитку: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Івано-Франківськ, 2019. 20 с.
7. Колесник-Антонова К. А. Інкультурація мистецько-просвітницьких ідей М. В. Лисенка в Україні кінця ХХ – початку ХХІ століття: дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2019. 225 с.
8. Колос М. Г. Історія української музики ХХ століття в науковій інтерпретації Валеріана Довженка. Молодий вчений. 2018. № 6. С. 80–83.
9. Коменда О. І. Універсальна творча особистість в українській музичній культурі : дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, 2020. 519 с.

10. Кочубей В. Н. Соціокультурна діяльність: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2015. 122 с.
11. Кравченко А. І. Камерно-інструментальне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ століть (семіологічний аналіз): монографія. Київ : НАКККіМ, 2020. 300 с.
12. Кравченко А. І. Культурологічні виміри камерно-інструментального мистецтва Одеси (кінець ХХ – початок ХХІ століть). Київ : НАКККіМ, 2015. 216 с.
13. Лігус О. М. Методологія сучасного музикознавства. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018.
14. Левко В. І. Концерт як чинник культурно-мистецького життя України ХХ- початку ХХІ століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2015. 16 с.
15. Мистецька освіта в культурному просторі України ХХІ століття: Збірник матеріалів Міжнародної наук.-творч. конф., Київ, Одеса, 28-30 квітня 2015 р. Київ : НАКККіМ, 2015. 367 с.
16. Мистецька освіта і культура України ХХІ століття: європейський вектор: Зб. матеріалів Міжнародної наук.-творч. конф., Київ, Одеса, Варшава, 12-13 травня 2016 р. К.: НАКККіМ, 2016. 288 с.
17. Немкович О. М. Українська музикознавча наука як підсистема духовної культури: генезис та етапи становлення: автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства : 26.00.01. Київ, ДАКККіМ, 2015. 36 с.
18. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія. авторський колектив. Київ : Педагогічна думка, 2015. 176 с.
19. Ракітянська Л. М. Виховання естетичних емоцій молодших школярів на уроках музики. Культура – Мистецтво – Освіта: наук.-метод. зб. / ред.: В. В. Белікова Кривий Ріг: КДПУ, 2005. С. 87–96.

20. Ракітянська Л. М. Формування емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва: теорія та практика: монографія. Кривий Ріг: ФОП Чернявський Д. О., 2020. 487 с.
21. Редя В. Я. Сучасне музикознавство: теорія, історія, практика. Київ: НАКККиМ, 2015. 136 с.
22. Росенко Г. Art School International «Montessori Center» – European Vector of Out-of-school Education in Ukraine. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2021. № 2 (38). С. 37–40.
23. Росенко Г. М. Всеукраїнська музична олімпіада «Голос Країни» як етап відродження музичного олімпійського руху в Україні на початку ХХІ століття. Сценічне та музичне мистецтво: циркові та естрадні жанри. Науково- методичний аспект: матеріали ХІ наук.-практ. конф. (м. Київ, 15–16 квітня 2021 р.). Київ: КМАЕЦМ, 2021. С. 47–49.
24. Росенко Г. М. Гносеологічні підходи до відродження музичного олімпійського руху в сучасній Україні. Dynamics of the Development of World Science. Abstracts of the 8th International scientific and practical conference (15 – 17 April 2020, Vancouver, Canada). Vancouver: Perfect Publishing, 2020. Pp. 749 – 758.
25. Росенко Г. М. Музична олімпіада «Голос Країни»: концепція та історичні витоки. Культурно-мистецькі обрії, 2017: зб. наук. праць. Вип. 3. Київ: НАКККиМ, 2017. С. 65–67.
26. Рябов І. Виконавський тезаурус піаніста: метод аналізу. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: науковий журнал. 2016. №3. С. 89–93.
27. Рябов І. С. Виконавський тип як феномен фортепіанної культури на межі ХХ і ХХІ століть (на матеріалі Міжнародного конкурсу молодих піаністів пам'яті В. Горовиця): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2017. 19 с.

28. Сташевська І. Методологічні основи порівняльної музичної педагогіки. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія. Київ: Педагогічна думка, 2015. С. 151–164.
29. Тарківська-Нагиналюк О. Д. Поняття музично-ритмічного чуття: визначення дефініцій. Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. пр. / Кам'янець-Подільський національний університет імені І. Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України. Вип. 22 (1-2017). Ч. 2. Кам'янець-Подільський, 2017. С. 100–106.
30. Теряєва Л. А. Формування методичної компетентності на заняттях з хорового диригування: дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. Київ, 2019. 259 с.
31. Хлисту́н О. С. Мистецькі засоби гармонізації комунікативного середовища у просторі сучасної культури: автореф. дис. ... д-ра культурології: 26.00.01. Київ, НАКККиМ, 2019. 31 с.
32. Чернець В. Г. Держава і культура: онтологія теоретичного й історичного виміру: монографія. Київ : НАКККиМ, 2016. 552 с.
33. Чобіт Д. Спадкоємниця Соломії Крушельницької. Музика. 2017. № 3. С. 44–46.
34. Шульгіна В. Д., Рябінко С. М. Творча діяльність особистості у системі мистецької освіти України: Європейський контекст. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2017. № 1. С. 80–85.
35. Яковлев О. В. Синергетика регіональних ідентичностей у культурному континуумі України кінця ХХ – початку ХХІ століття.: автореф. дис. ... д-ра культурології. Київ, 2016. 40 с.

ДОДАТКИ

1. Посилання на додаткові нотні ресурси.

1. Ноти українських композиторів. – Режим доступу: <http://ukrnotes.in.ua/> (дата звернення : 16.02.2021).
2. Нотна бібліотека класичної музики. – Режим доступу: <http://nlib.org.ua/index.php> (дата звернення : 21.04.2020).

3. Нотний архів Бориса Тараканова. – Режим доступу: <http://notes.tarakanov.net/> (дата звернення : 25.09.2021).
4. Нотний магазин видавництва «Музична Україна». – Режим доступу: <http://www.muzukr.com/> (дата звернення : 05.11.2020).
5. Нотний магазин «Клавір» . – Режим доступу: <http://klavier.zakupka.com/> (дата звернення : 14.05.2022).
6. Collections of Violin Sheet Music. – Режим доступу: <https://violinsheetmusic.org/collections/> (дата звернення : 30.10.2021).
7. Free-scores.com. – Режим доступу: <https://www.free-scores.com/free-sheet-music.php?searchexact=Clarinet,+Piano&CATEGORIE=100> (дата звернення : 08.04.2021).
8. Free Sheet Music. – Режим доступу: <http://www.freesheetmusic.net/> (дата звернення : 19.03.2021).
9. International Music Score Library Project (IMSLP) . – Режим доступу: https://imslp.org/wiki/Main_Page (дата звернення : 10.09.2022).
10. Бібліотека Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (м. Харків, пров. Ш. Руставелі,7).
11. Державна наукова бібліотека ім. В. Короленка (м. Харків, вул. Короленка, 18).
12. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К.С. Станіславського (м. Харків, пров. Інженерний, 1-а, 2-й під'їзд).

Навчальне видання

Олешко Валерій Леонідович

Олешко Тетяна Євгеніївна

**Інструментальні твори професійно-педагогічного репертуару в
перекладі для скрипки та фортепіано**

Музична хрестоматія